

Handhavingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ Gouda 2024

De raad van de gemeente Gouda:

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 26 maart 2024 met dossiernummer 7772;

gezien het advies van de Goudse Adviesraad Sociaal Domein van 5 maart 2024;

gelet op artikel 8b van de Participatiewet, en artikel 35 onderdeel b, van de IOAW en IOAZ welke bepalen dat de gemeenteraad bij verordening regels stelt in het kader van het financiële beheer voor de bestrijding van:

- het ten onrechte ontvangen van een uitkering op basis van genoemde wetten en
- het misbruik en oneigenlijke gebruik van de wet en de daarop berustende bepalingen

gelet op de Aanwijzing sociale zekerheidsfraude;

besluit:

de Handhavingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ Gouda 2024 vast te stellen.

Artikel 1. Begripsomschrijving

In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. cliënt: belanghebbende;
- b. handhaving: preventief, proactief en repressief zorg dragen voor een rechtmatige toepassing van de wet;
- c. financieel beheer: inrichting van de werkzaamheden en controleprocessen in het kader van een financieel rechtmatige besteding van overheidsmiddelen;
- d. rechtmatig: conform wet- en regelgeving;
- e. doelmatig: zoals door de wetgever toegelicht in de memorie van toelichting op de toepasselijke wetgeving;
- f. uitkering: periodieke uitkering op grond van de wet;
- g. misbruik en oneigenlijk gebruik: ieder gebruik van de wet dat niet rechtmatig is, hieronder wordt ook verstaan beroep op ondersteuning in het kader van arbeid en doelverstrekingen in de vorm van bijzondere bijstand;
- h. werknemersvoorzieningen: alle ondersteuning die aan de cliënt wordt geboden in het kader van de ondersteuning richting arbeid;
- i. werkgeversvoorzieningen: alle ondersteuning die aan de (mogelijke) werkgevers van cliënten wordt geboden in het kader van de ondersteuning richting arbeid of bij het verrichten van arbeid;
- j. schending inlichtingenplicht: het verstrekken van onjuiste en/of onvolledige gegevens dan wel het verzwijgen of niet (tijdig)verstrekken van, voor de bepaling van het recht op uitkering en de duur en de hoogte van de uitkering, relevante gegevens;
- k. wet: de Participatiewet, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) en de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ).

Artikel 2. Handhaving en toezicht

1. Het college houdt toezicht op de handhaving van de wet en draagt zorg voor een eenduidige, transparante, rechtmatige en doelmatige uitvoering van de wet.
2. De handhaving en het toezicht richt zich op:
  - a. uitkeringen
  - b. bijzondere bijstand
  - c. studietoelage
  - d. individuele inkomensvoorziening
  - e. de inzet van werkgeversvoorzieningen en
  - f. de inzet van werknemersvoorzieningen.
3. Het college stelt in navolging op deze verordening een Handhavingsvisie Participatiewet, IOAW en IOAZ vast waarin, op basis van actuele inzichten en ontwikkelingen, aanwijzingen in hoofdlijnen worden gegeven over de wijze van handhaven.
4. Het college verantwoordt haar handhavende en toezichthoudende opgave tweejaarlijks aan de gemeenteraad. Dit verslag bevat een beschrijving van de uitgevoerde handhavingsactiviteiten en de resultaten daarvan.

Artikel 3. Aangifte bij het OM

1. Het college is gehouden aangifte te doen bij het Openbaar Ministerie zoals bedoeld in de Aanwijzing sociale zekerheidsfraude in geval van een schending inlichtingenplicht met als gevolg dat ten onrechte uitkering wordt verstrekt.
2. De aangifte wordt in ieder geval gedaan wanneer het nadeel voor de gemeente gelijk is aan of hoger is dan het brutobedrag bedoeld in categorie II zaken van de Aanwijzing sociale zekerheidsfraude.
3. De aangifte wordt ook gedaan als de uitzonderingen op categorie I zaken uit de Aanwijzing sociale zekerheidsfraude aan de orde zijn en dan met name als op voorhand een boete oninbaar blijkt te zijn.
4. De aangifte wordt niet gedaan als de uitzonderingen op categorie II zaken uit de Aanwijzing sociale zekerheidsfraude aan de orde zijn.

Artikel 4. Regels uitleggen

Het college draagt zorg voor een actieve houding, om bij de uitvoering van wet- en regelgeving – duidelijke, voldoende en op de situatie van cliënt toegespitste - voorlichting en uitleg te geven over de regels.

Artikel 5. Intrekking voorgaande verordening

De Handhavingsverordening Participatiewet, IOAW, IOAZ Gouda 2015 wordt ingetrokken per datum inwerkingtreding van deze verordening.

Artikel 6. Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking een dag na bekendmaking.

Artikel 7. Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Handhavingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ Gouda 2024.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 12 juni 2024.

De raad van de gemeente voornoemd,

griffier

mr. drs. E.J. Karman-Moerman

voorzitter

mr. drs. P. Verhoeve

Toelichting Handhavingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ Gouda 2024

ALGEMENE TOELICHTING

De gemeenteraad stelt met deze verordening regels gericht op een rechtmatige en financieel verantwoorde uitvoering van de wet. De verantwoordelijkheid voor een juiste besteding van overheidsmiddelen is één van de belangrijkste kerntaken van de raad. Deze verordening is gericht op het waarborgen van die genoemde kerntaak en daarbij ervoor zorg te dragen dat onze inwoners kunnen rekenen op een zo voorspelbaar mogelijke uitkomst op basis van de individueel geboden voorlichting en een eerbiediging van hun mensenrechten.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1. Begripsomschrijving

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 2. Handhaving en toezicht

Lid1: Het college heeft de opgave om uitvoering te geven aan de wet- en regelgeving, daarbij is op de kaders van de wet geen bewegingsruimte. Wel kan het college maatwerk bieden om de zorgvuldigheid van de uitvoering. Om die zorgvuldigheid te waarborgen houdt het college toezicht op de juiste uitvoering van de wet. De raad geeft daarbij de kaders mee over de wijze waarop het college aan de uitvoering van de wet vorm geeft en daarmee een rechtmatig financieel beheer voert.

Lid 2: In dit lid is verduidelijkt dat handhaving en toezicht betrekking hebben op de uitkeringen maar ook op de inzet van voorzieningen en doelverstrekingen. Daarbij is niet alleen cliënt subject van onderzoek maar kan ook diens werkgever of bijvoorbeeld een betrokken re-integratiebedrijf als subject van onderzoek dienen. Daarbij wordt opgemerkt dat de mogelijkheden voor handhaving voor de categorie werkgevers en andere derden betrokken in de uitvoerende zin van de wet zich ook onder het inkoopbeleid en op civielrechtelijk dan wel strafrechtelijk terrein kunnen bevinden. In strafrechtelijke zin wordt aangifte gedaan, in civielrechtelijke zin kan in voorkomende gevallen zelf worden geprocedeerd.

Lid 3: De Handhavingsvisie Participatiewet, IOAW en IOAZ wordt opgesteld door het college om duiding te geven aan de vorm en kwaliteit van de uitvoering in relatie tot vingerende wetgeving en de maatschappelijke ontwikkelingen. Het document is bedoeld als leidraad voor de uitvoering die gebonden is aan de wet, de handhavingsvisie en deze verordening.

Artikel 3. Aangifte bij het OM

In dit artikel wordt benadrukt dat het college aangifte moet doen bij schendingen van de inlichtingenplicht in overeenstemming met de Aanwijzing sociale zekerheidsfraude. Daarbij zijn alle uitzonderingen op de categorieën voor aangifte van belang maar is de nadruk gelegd op een veelvoorkomende situatie. Hiermee wordt bedoeld de situatie dat direct duidelijk is dat een boete niet of mogelijk niet kan worden geïnd. In die gevallen is het college niet voldoende in staat om de strafmaat te bepalen en is conform de Aanwijzing, aangifte geboden.

Artikel 4. Regels uitleggen

De rijksoverheid werkt aan hervorming van de Participatiewet. Met aanwijzingen over de toepassing van de menselijke maat is de nadruk komen te liggen op een betere uitleg van de regels aan de betrokken cliënten. Om die reden benadrukt de gemeenteraad de waarde die zij hecht aan de preventieve werking van duidelijke uitleg en aan de begrijpelijkheid van de toepassing van de wet voor de betrokken cliënt. Een op de individuele situatie toegespitste uitleg draagt bij aan het voorkomen van (nieuwe) onrechtmatige situaties en daarmee aan een goed financieel beheer.

Artikel 5. Intrekking voorgaande verordening

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 6. Inwerkingtreding

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 7. Citeertitel

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.